

Paphiopedilum victoria-regina (Sander) M.W.Wood

syn.

- *Cypripedium chamberlainianum* Sander
- *Paphiopedilum chamberlainianum* ssp. *chamberlainianum* Pfitz.
- *Paphiopedilum victória-régina* Wood ssp. *chamberlainianum* O'Brien

Sectie Cochlopetalum

Foto: J.C.Koelewijn

Naam

Deze plant werd door Wilhelm Micholitz ontdekt in centraal Sumatra (Indonesië). De vindplaats was in de omgeving van Padang. Hij verzamelde er 2000 planten waardoor een groot gebied werd leeggehaald. Hij was verzamelaar voor F. Sander en Co, St. Albans in Engeland. Hij deed deze vondst in december 1891, waar na hij de partij via Singapore verscheepte naar zijn opdrachtgeefster. De 2000 planten arriveerden op 20 februari 1892 in Engeland; na aankomst bij Sander bleken er nog 700 redelijke planten over, de rest kon worden weggegooid. De planten werden door Sander aangeboden voor de prijs van £ 100 per stuk (gelijke waarde in guldens voor 100 £ was in 1892: f 1.136,—), ongelooflijk. De plant bloeide voor het eerst in Engeland in mei 1893.

In die maand werd de plant door het R.H.S. Committee te Londen geregistreerd onder de naam *Paphiopedilum victoria-regina* (genoemd naar de toenmalige regerende vorstin) en als zodanig gepubliceerd in de *Gardeners Chronicle*.

Verspreidingsgebied

Sumatra: vindplaats 1891, omgeving Padang; 26 jaar later (in 1917) Guning-Telakmau. Hoogte 2000 mtr, groeiend in humus in spleten van rotsen en kalksteen rotsen, in halfschaduw.

Beschrijving

Vlezige, leerachtige, donkergroene bladeren, 25-35 cm lang en 5 cm breed, aan de uiteinden afgerond. De groeiwijze van het blad is verticaal. De bloemstengel is bruin van kleur en licht behaard en produceert na 15 cm de eerste bloem, vanuit de schede aan de bloemstengel. De tweede bloem volgt na 1½ cm op dezelfde bloemstengel en dat gaat wel door tot 20 of meer bloemen. Als de nieuwe bloem open is, valt de oude er af zonder noemenswaardig verwelkt te zijn. Het is dus een z.g.n. Multiflower.

De vlag is crèmekleurig, vanuit de basis rood-bruin gestipt en doorsneden met verticale, roodbruine, brede lijnen. De top van de vlag is puntig en de achterzijde vertoont een lichte beharing. De petalen staan horizontaal en zijn 5 cm lang met duidelijke draaiingen, bezet met

roodbruine, lijnvormige vlekjes op een crème kleurige achtergrond. Zowel aan de boven- als aan de onderzijde zijn ze bezet met fijne haartjes.

De draaiingen in de petalen zijn tegenovergesteld (zie afbeelding). Dit komt bij alle ondersoorten voor.

Staminodium hartvormig en roodbruin van kleur, met aan de boven zijde een lichte verhoging (knobbeltje). Het oppervlak is wasachtig en ruw. De schoen (lip) is crèmekleurig, en overgoten met donkerrose stipjes, waardoor de kleur geheel donkerrose lijkt. De lobben zijn sterk naar binnen gebogen en omsluiten het bestuivingsgedeelte van het staminodium. De vorm is elegant, de schoen is 4 cm lang en heeft een doorsnede van 2½ cm, rond uitlopend naar de onderzijde. De laterale sepaal gaat totaal verscholen achter de schoen, is crèmekleurig, 2 cm lang en 1 cm breed. De bloemen zijn reukloos, zoals bij alle Paphiopedilums het geval is.

Cultuur

Het zijn planten voor de warme kas en zeer trage groeiers.

Zij bloeien op de volgroeide scheut van het vorige jaar. Doordat zij een groot aantal bloemen blijven produceren, is de bloeiduur 8- 9 maanden per bloemtak, per bloem 10-14 dagen.

De minimale nachttemperatuur moet 18 °C zijn, de dagtemperaturen mogen oplopen tot 30 °C . De luchtvochtigheid moet in de nacht 90% zijn, overdag teruglopend naar 70%.

Het zijn halfschaduwplanten en ze houden van potcultuur, maar niet van teveel water. Potsoort: hardplastic (niet te groot).

Potmengsel in volumematen: 5 dl Fir Bark middel, 2 dl mergel brokjes of Bimskies of kleikorrels (ook wel genaamd Hydrokorrels), 1 dl sphagnum (zout vrij).

Bemesting: hooguit 2 x per jaar met een tussenpoze van 6 maanden. De beste meststof is visemulsie (organisch); kiest u voor chemische meststof N.P.K. dan 10 - 30 - 20. Dit is een kunstmest met een laag stikstofgehalte. Waar schuwning! Kies voor het één of het ander, maar wissel nimmer af, doet u dit toch dan gaat het u planten kosten.

Water geven, indien nodig, altijd vroeg in de morgen, dan hebben de planten de tijd om droog te worden voor de avond aanbreekt.

J. C. Koelewijn
juni 1981